

Öğretmen Adaylarının Dil Eğitiminde Çocuk Edebiyatı Metinlerinin Kullanımına Yönelik Görüşleri

Emine KOLAÇ*
Tazegül DEMİR
Ruhan KARADAĞ

ÖZET

Bu araştırma, Türkçe öğretmeni adaylarının çocuk edebiyatı metinlerinin dil öğretiminde kullanımına yönelik algılarını ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır.

Bu amacı gerçekleştirmek üzere araştırmacılar tarafından açık uçlu sorulardan oluşan bir anket formu oluşturulmuş ve hazırlanan anket formu Türkçe öğretmeni adaylarına uygulanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi tekniğiyle yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının kelime hazinesini ve dil becerilerini geliştirme, kendini ifade etme becerisi kazandırma noktasında çocuk edebiyatı metinlerinin yararlı olduğuna inandıkları ortaya çıkmıştır.

Öğretmen adayları öykü, masal, ninni, tekerleme, fabl, destan, çizgi roman, bilmece, fıkra, şiir, çocuk dergileri, mâni ve karikatürün dil gelişimini en çok destekleyen metin türleri olduğunu; dil eğitiminde çocuk edebiyatı ürünlerinden bilinçli bir şekilde yararlanılmadığını belirtmişlerdir. Bunun yanı sıra öğretmen adayları dil eğitiminde çocuk edebiyatı metinlerinden yararlanma konusunda yaşanan sorunları metinlerin tür dağılımının uygun olmaması, lisans eğitiminde kuramsal bilgilere yoğunlaşılması ve uygulamaya yeterince yer verilmemesi, günümüzde çocuk edebiyatı ürünlerinin ortaya çıkarılmaması biçiminde belirtmişlerdir.

Öğretmen adayları sorunların çözümü olarak Milli Eğitim Bakanlığı'nın bu konuya yönelik bir komisyon oluşturması, yazılı kaynakların basın yayın organlarının yardımıyla görsel eserlere dönüştürülmesini sağlaması, lisans eğitiminde çocuk edebiyatı derslerinde daha fazla uygulamaya yer verilmesi gibi önerileri ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Dil eğitimi, çocuk edebiyatı, metin, çocuk edebiyatı türleri

* Doç. Dr. Anadolu Üniversitesi ekolac@anadolu.edu.tr

View of Turkish-language Teacher's Candidate's on Lingual Education in Using of Children's Literature Texts

ABSTRACT. This research aims at discovering the perceptions of to-be prospective Turkish-language teachers towards the use of texts of children's literature in lingual tuition. In order to accomplish such purpose, a form of survey consisted of open-ended questions was composed and was applied on Prospective Turkish-Language Teachers. The gathered data was interpreted via context analysis technique. As the result of the study, it was concluded that the prospective teachers held the belief that the texts from children's literature were useful in improving vocabulary and lingual skills and in gaining the ability of self-expression.

Prospective teachers have indicated that stories, tales, lullabies, nursery rhymes, fables, legends, comics, riddles, jokes, poems, children's magazines, traditional poems and caricatures are the topmost forms of texts to support the development of lingual skills and that pieces from children's literature are not utilized deliberately in lingual education. Additionally, the prospective teachers have classified the problems in utilization of children's literature texts for lingual education as the inconvenient typical dispersion of the texts, emphasizing of the theoretical knowledge in major education along with lack of application and the difficulty of coming across with modern children's literature products. Prospective teachers have brought up suggestions of solutions such as the formation of a relevant commission by the Ministry of National Education, the provision of the conversion of written sources into illustrated pieces by means of press and a higher rate of involvement of applications in children's literature courses of major education.

Keywords: lingual education, children's literature, text, children's literature types

GİRİŞ

Dil becerilerinin sistemli ve bilinçli öğretildiği yerler eğitim kurumlarıdır. Eğitim kurumlarında temel dil becerilerinin kazandırılmasında ilköğretim basamağının ve Türkçe derslerinin ayrı bir önemi vardır. İlköğretimde dilimizin bütün güzelliklerinin, inceliklerinin öğretildiği, dili bilinçli kullanma becerisinin kazandırıldığı Türkçe derslerinde kullanılacak metinler oldukça önemlidir. Çocuklara etkili bir biçimde okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerisinin kazandırılacağı Türkçe öğretiminde en büyük araç çocuk edebiyatı ürünleridir. İlköğretim 1-8. sınıflar için kullanılan metinler çocuk edebiyatının seç-

kin ürünlerinden derlenmektedir. Çocuk edebiyatı ürünleri, 2-14 yaş çocuklarının hayal, duygu ve düşüncelerine yönelik sözlü ve yazılı tüm eserleri içine alır; ayrıca bu eserler dilin sistematik yapısının ve estetik algının önemli ölçüde sergilendiği metinlerdir. Bu özelliğinden dolayı anadili öğretiminin yapıldığı Türkçe derslerinde çocuk edebiyatı ürünleri temel materyal olma özelliğine sahiptir. Öğrenciler bu metinler aracılığıyla anadillerini zevkle okur, yazar, dinler ve konuşur hâle gelirler.

Çocuk edebiyatı, “çocukların büyüme ve gelişmelerine, hayal, duygu, düşünce ve duyarlılıklarına, zevklerine eğilirken, eğlenmelerine katkıda bulunmak amacıyla gerçekleştirilen çocuksu bir edebiyat”(Şirin,1989: 58); “çocukların ruh ve beden gelişmelerine uygun, onların hayal dünyalarına hitap eden, bayağılıktan ve çirkinlikten uzak, çocuğun anlama, kavrama ve yorumlamasına imkân tanıyan; ayrıca üstün nitelikleri olan, estetik bir boyut taşıyan sözlü ve yazılı verimlerin tamamı” (Yalçın ve Aytaş, 2002: 5; Temizyürek 2003) biçiminde tanımlanmaktadır.

Çocukların doğal gereksinimleri yanında öz bakımından hiç değişmeden sürüp gidecek olan bir takım ruhsal gereksinimleri de bulunmaktadır. Bu gereksinimlerin karşılaşmasında sözlü ve yazılı edebiyat eserleri büyük rol oynamaktadır (Bağcı, 2007:118). Eğitimci Jacob (1955), Oğuzkan (1995) tarafından çevirisi yapılan “*Curriculum Letter*” adlı eserinde edebiyatın çocukların hoş vakit geçirmelerini, okumaktan zevk almalarını sağlaması bakımından edebiyata gereksinim duyulduğunu belirtmekte, bu nedenle edebiyatı öğretim programına alınacak değerli unsurlardan biri olarak görmektedir. Bunun yanı sıra edebiyatın ruha canlılık vermesi, yaşama gücünü artırması, çocukların yaşamı tanımlarına yardımcı olması, kendilerini tanımlarına olanak sağlaması, yaratıcı etkinlikleri özendirilmesi bakımından edebi eserlere gereksinim duyulduğu belirtilmektedir. Ayrıca edebiyat, anadilin fonksiyonlarından biri olan kültürel değerlerin toplum hayatında yaşanmasına ve nesilden nesile aktarılmasına olanak sağlaması ve çocukta milli dil bilinci oluşturması bakımından oldukça önemli işlevlere sahiptir (Ömeroğlu 1998: 305).

Çocuk edebiyatı ürünleri, çocuğa doğru davranış kalıplarını ve toplum içinde uyması gerekli kuralları öğretmek; iyilik, dürüstlük, yardımlaşma gibi birtakım değerleri kazandırmak; özetle çocuğu hayata karşı hazırlamak amacını gütmektedir (Arseven, 2005:42). Edebiyat eserleri insana özgü bazı değer ve niteliklerin yerleşip kökleşmesi, toplumsal yaşamın ve çağın gerektirdiği değerlerin benimsenmesi yolunda önemli roller oynamaktadır. Bu bağlamda edebi eserler hem bireysel hayatla hem de sosyal hayatla ilgili olarak iyiye, güzele ve doğruya yönelme, yeni değerler kazandırma yolunda telkinlerde bulunmaktadır (Kavcar 1999: 6). Şirin (2000: 43-44) çocuk edebiyatının hedeflerini; çocukların ruhsal gereksinimlerini karşılama, sosyal, duygusal ve dil gelişimine özen gösterme, algısal gelişimine yardımcı olma, zihinsel gelişimini destekleme, olumlu kişilik gelişimine ortam hazırlama, çocukları günlük yaşan-

tının gerçekleri konusunda bilgilendirme, hayal güçlerini uyandırma ve dinleme yeteneği geliştirme, okuma ilgi ve alışkanlığı kazanmalarını sağlama biçiminde belirtmektedir. Aslan (2007, s.26) tarafından yapılan araştırma sonuçları ise yazınsal nitelikli çocuk kitaplarının çocuğun okuduğunu anlama ve yazılı anlatım becerisini oluşturan davranışların kazandırılmasında geleneksel yöntemden daha etkili bulunduğunu ortaya koymaktadır. Bu bağlamda ilköğretimde çocuğun dinleme, konuşma, okuma ve yazma gibi temel dil becerilerinin gelişimini sağlamanın yanı sıra anlama, yorumlama, eleştirel düşünme, sorgulama ve yaratıcı düşünme becerilerinin de gelişimini sağlamak amacıyla nitelikli çocuk edebiyatı metinlerinin kullanılmasının ilköğretim Türkçe öğretim programının amaçlarını yerine getirmede büyük işlevlere sahip olduğunu söylemek olanaklıdır.

Türkçe öğretiminde öğrencilerin düşünce üretmelerine ve onların duygularını açıklamalarına kılavuzluk etmesi gereken öğretmenin, öğrencilerin Türkçenin anlatım gücünü sezerek kendilerini, insanı ve yaşamı anlama, anlatma alışkanlığı kazanmaları için ortam hazırlaması (Sever, Kaya ve Aslan, 2006), öğrencileri nitelikli çocuk kitapları ve bu kitaplardan seçilmiş metinler ile buluşturması gerekmektedir. Ancak, alan yazında, ülkemizde Türkçenin gereği gibi öğretilmediği; Türkçe ve Türk dili ve edebiyatı dersleri ile çocuklar ve gençlerde okuma alışkanlığı, dil duyarlılığı, dil sevgisi ve bilinci uyandırılmadığı ve bunun doğal bir sonucu olarak, ülkemizde insanların iletişim sürecinde Türkçenin doğru ve etkin bir biçimde kullanılmadığı belirtilmektedir (Oral ve Aşılıoğlu, 2000). Bu nedenle öğretmenlerin çocuk edebiyatının dil becerilerinin gelişimindeki önemini kavramaları ve eğitim ortamlarını düzenlerken öğrencilerin ilgi ve gereksinimlerini göz önünde bulundurmaları gerekmektedir (Uçgun, 2010, s.472).

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı, Türkçe öğretmeni adaylarının dil eğitiminde çocuk edebiyatı metinlerinin kullanılmasına yönelik görüşlerini belirlemektir. Bu temel amaca ulaşmak amacıyla aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Size göre çocuk edebiyatı metinleri dil gelişimini hangi yönlerden etkilemektedir?
2. Size göre dil gelişimini en çok destekleyen çocuk edebiyatı metinleri hangileridir?
3. Size göre dil eğitiminde çocuk edebiyatı ürünlerinden bilinçli bir şekilde yararlanılmakta mıdır?
4. Size göre günümüzde dil eğitiminde çocuk edebiyatı metinlerinden yararlanma konusunda hangi sorunlar yaşanmaktadır?
5. Dil eğitiminde çocuk edebiyatı metinlerinden yararlanma konusunda yaşanan sorunlara yönelik çözüm önerileriniz nelerdir?

Araştırmanın Önemi

Çocuk edebiyatı, eğitim sistemimizde önemini sürekli koruyan, kendini yenileyen ve geliştiren bir alandır. Çocuk edebiyatı ürünleri okulöncesi dönemden başlayarak öğrencilerin hayal dünyasını zenginleştiren, güzel konuşma, okuma alışkanlığı edinme, kelime hazinesini geliştirme, zihinsel ve duygusal gelişimlerine katkı sağlama ve bu süreçte edindikleri becerileri yaşamboyu kullanmalarına fırsat sağlayan önemli edebi ürünlerdir.

Çocukların bu süreçte sağlıklı bir kişilik kazanmaları ve toplum içerisinde bir birey olarak kendilerini etkili bir biçimde ifade edebilme yeterliklerini kazanmaları ancak nitelikli çocuk edebiyatı ürünleri ile etkileşimlerine bağlıdır. Eğitim sürecinde öğrencilerin dil becerilerinin geliştirilmesinde ve düzeylerine uygun çocuk edebiyatı türleri ile karşılaşmalarında öğretmenler önemli bir rol üstlenmektedir. Öğretmen adaylarının lisans döneminde çocuk edebiyatına yönelik aldıkları eğitim, çocuk edebiyatı alanındaki türleri takip etmelerini, öğretmenlik yaşantılarında bunlardan yararlanmalarını ve çocukların bu türlerle buluşmalarını sağlamada önemli etkindir. Bu nedenle bu araştırmanın, öğretmen adaylarının çocuk edebiyatı metinlerine yönelik farkındalıklarının tespit edilmesi ve bu metinlerin dil eğitiminde kullanımına yönelik algılarını ortaya koymayı amaçlamasından dolayı çocuk edebiyatı alanına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Sınırlılıklar

Araştırma, 2011-2012 öğretim yılı güz döneminde Gazi ve Kafkas Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümlerinde öğrenim gören 70 öğretmen adayının açık uçlu sorulardan oluşan ankete verdikleri yanıtlarla sınırlıdır.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırma "tarama" modelinde desenlenmiştir. Tarama modeli; geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu, var olduğu şekli ile betimlemeyi amaçlar. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası yoktur (Karasar, 1991: 77).

Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu uygun örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Uygun örnekleme, zaman, para ve işgücü açısından var olan sınırlılıklar

nedeniyle örneklemin kolay ulaşılabilir ve uygulama yapılabilir birimlerden seçilmesidir (Büyüköztürk ve diğ.,2011: 91). Uygun örnekleme kapsamında bu araştırmanın verileri 35'i Kafkas Üniversitesi, 42'si ise Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümlerinde öğrenim gören 77 öğretmen adayından toplanmıştır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen ve Türkçe öğretmeni adaylarının dil eğitiminde çocuk edebiyatı metnlerinin kullanılmasına yönelik görüşlerini belirlemeyi amaçlayan açık uçlu bir anket kullanılmıştır.

Taslak olarak hazırlanan anket geçerlilik çalışması için alan uzmanlarının incelemesine sunulmuş, gerekli incelemeler yapıp dönütler alındıktan sonra düzeltme işlemi gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın güvenilirliğini gerçekleştirmek amacıyla, öğretmen adaylarının açık uçlu sorulara verdikleri yanıtlar araştırmacı ve alandan dört uzman ile incelenerek "Görüş Birliği" ve "Görüş Ayrılığı" olan maddeler belirlenmiştir. Araştırmanın güvenilirliği için Miles ve Huberman'ın (1994) belirttiği aşağıdaki formül kullanılmıştır. Bu hesaplama sonucunda P=93 değeri bulunmuş ve araştırma güvenilir kabul edilmiştir.

$$P \text{ (Uzlaşma Yüzdesi)} = [Na \text{ (Görüş Birliği)} / Na \text{ (Görüş Birliği)} + Nd \text{ (Görüş Ayrılığı)}] \times 100$$

Araştırma anketi katılımcılara uygulanmadan önce anketin ön denemesi yapılmıştır. Bu süreçte Türkçe Eğitimi Bölümü üçüncü sınıfa devam eden yirmi beş öğrenciye anket formu uygulanmıştır. Bu anket formlarındaki verilerin dökümü yapılarak öğretmen adaylarının ankete verdikleri yanıtlar incelenmiş, anket üzerinde gerekli düzeltmeler yapılmış ve anket formu son şeklini almıştır. Uygulamaya hazır duruma getirilen anket formu Ekim 2011 tarihinde öğretmen adaylarına uygulanmıştır.

Verilerin Çözümlemesi

Türkçe öğretmeni adaylarının dil eğitiminde çocuk edebiyatı metnlerinin kullanılmasına yönelik görüşlerini belirlemeyi amaçlayan bu ankette yer alan açık uçlu sorular betimsel analiz yöntemi kullanılarak (Bogdan ve Biklen, 1998) değerlendirilmiş, daha sonra bulgular nicel olarak sunulmuştur.

Değerlendirme birimi olarak "cümle" ve "sözcükler" ler alınmıştır. Bu çerçevede öncelikle, anket formlarındaki yargı bildiren cümleler/sözcükler kodlanmış, elde edilen veriler frekans ve yüzdelerle çizelgeler şeklinde sunulmuş, yer yer araştırmaya katılan öğretmen adaylarının çarpıcı görüşlerinden de doğrudan alıntılar yapılmıştır.

BULGULAR ve YORUM

Bu bölümde öğretmen adaylarının açık uçlu anket sorularına verdikleri yanıtlardan elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Çalışma kapsamında öğretmen adaylarına ilk olarak "Size göre çocuk edebiyatı metinleri dil gelişimini hangi yönlerden etkilemektedir?" sorusu yöneltilmiştir. Öğretmen adaylarının bu soruya verdikleri yanıtlar ve frekans dağılımları çizelge 1'de gösterilmiştir.

Çizelge 1. Çocuk edebiyatı metinlerinin dil gelişimini etkileme alanlarına ilişkin öğretmen adaylarının yanıtları	f
Kelime hazinesini geliştirme	65
Kendini ifade etme becerisi kazandırma	52
Başkası okuduğunda etkili dinleme becerisi kazandırma	40
Yazılı anlatım becerisini geliştirme	40
Konuşma becerisini geliştirme	37
Okuma alışkanlığı kazandırma	33
Yaratıcı düşünme becerisini geliştirme	30
Hayal dünyasını geliştirme	28
Kavramların anlam karşılığını tahmin etme becerisi kazandırma	20
Estetik zevk kazandırma	17
Dilini tanıma	15
Dil eğitimini eğlenceli hâle getirme	4

Çizelge 1'de görüldüğü üzere, Türkçe öğretmeni adaylarına göre çocuk edebiyatı metinlerinin dil gelişimini etkileme alanlarının başında "kelime hazinesini geliştirme" (65) gelmektedir. Bunu sırasıyla; "Kendini ifade etme becerisi kazandırma" (52), "Başkası okuduğunda etkili dinleme becerisi kazandırma" (39), "Yazılı anlatım becerisini geliştirme" (40), "Konuşma becerisini geliştirme" (40), "Okuma alışkanlığı kazandırma" (33), "Yaratıcı düşünme becerisini geliştirme" (30), "Hayal dünyasını geliştirme" (28), "Kavramların anlam karşılığını tahmin etme becerisi kazandırma" (20), "Estetik zevk kazandırma" (17), "Dilini tanıma" (15), "Dil eğitimini eğlenceli hâle getirme" (6) izlemektedir.

Çocuk edebiyatı metinlerinin dil gelişimini etkileme alanlarına ilişkin görüş belirten katılımcılardan biri "*Çocuk edebiyatı metinleri, çocuğun seviyesine uygun olarak yazıldığından onların hayal dünyasına hitap etmekte ve çocukta bu metinlere karşı ilgi uyandırdığından kelime hazinesinin gelişmesine katkı sağlamaktadır*" şeklinde görüş bildirmiştir. Bir başka katılımcı ise bu soruyu "*Çocuk edebiyatı metinleri temel dil becerilerini geliştirici bir özellik gösterir. Nitekim ilgi duyduğu metinleri okuyan çocuk okuma alışkanlığı ka-*

zanmakta, daha küçük yaşlarda kendisine okunan metinleri dikkatle dinleyerek dinleme becerisini kazanmakta, kelime dağarcığının gelişmesiyle birlikte bu kelimeleri günlük yaşamda yazılı ya da sözlü kullanmaktadır” şeklinde yanıtlamıştır. Çocuk edebiyatı metinlerinin çocuğun yaratıcılığını geliştirdiğini belirten bir katılımcı bu fikrini “Çocuklar özellikle ilköğretim birinci kademedesınırsız bir hayal gücü ve yaratıcılığa sahiptirler. Bu özellikleri onların, seviye ve ilgi alanlarına göre karşılaştıkları çocuk edebiyatı ürünleriyle daha da belirginleşmekte ve yaratıcılıkları artmaktadır. Bu nedenle çocuk edebiyatı ürünleri öncelikle çocuğun hayal dünyasını ve yaratıcılığını zenginleştirmektedir.” biçiminde ifade etmiştir.

Öğretmen adaylarının bu görüşleri çocuk edebiyatı metinlerinin dil gelişimini birçok açıdan desteklediğine olan inançlarını ortaya koymaktadır. Bu bağlamda çocuklarda dil bilinci oluşturma, etkili dinleme, konuşma, okuma ve yazma beceri ve alışkanlığı kazandırma, onların estetik duygularının gelişimine yardımcı olma, bilimsel, eleştirici, doğru, yapıcı ve yaratıcı düşünme yollarını kazandırmada çocuk edebiyatı metinlerinden etkili bir biçimde yararlanabilme yollarının da öğretilmesinin Türkçe öğretiminin bu amaçlarına ulaşılmasına sağlamada etkili olacağını söylemek olanaklıdır.

Araştırmada ikinci soru olarak öğretmen adaylarına “Size göre dil gelişimini en çok destekleyen çocuk edebiyatı metinleri hangileridir? sorusu yöneltilmiştir. Öğretmen adaylarının bu soruya verdikleri yanıtlar ve frekans dağılımları çizelge 2’de gösterilmiştir.

Çizelge 2. Dil gelişimini en çok destekleyen çocuk edebiyatı metinlerine ilişkin öğretmen adaylarının yanıtları	f
Öykü	72
Masal	63
Ninni	60
Tekerleme	52
Fabl	50
Destan	47
Çizgi Roman	45
Bilmece	39
Fıkra	34
Şiir	30
Çocuk Dergileri	20
Mâni	17
Karikatür	7

Çizelge 2’de görüldüğü gibi, Türkçe öğretmeni adaylarının algılarına göre çocuk edebiyatı dil gelişimini en çok destekleyen metin türlerinin başında öykü (72) gelmektedir. Öykü türünü sırasıyla; masal (63), ninni (60), tekerleme (52), fabl (50), destan (47), çizgi roman (45), bilmece (39), fıkra (34), şiir (30), çocuk dergileri (20), mâni (17) ve karikatür (7) izlemektedir.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarından biri bu soruyu yanıtlarken “*Kurmaca metinler, çocukların dikkatini daha fazla çekmektedir. Bu nedenle dil eğitimini en çok destekleyen çocuk edebiyatı türünün ‘öykü’ olduğunu düşünüyorum.*” diyerek bu türün dil gelişimini hangi yönden geliştirdiğini de açıklamıştır. Diğer bir katılımcı ise “*Çizgi romanlar, öğrencilerin dil gelişimine eğlendirirken öğrenme sağlayarak katkı sunduğundan bence bu tür, çocuğun dil gelişimini daha çok desteklemektedir.*” şeklinde düşüncesini belirtmiştir. Başka bir katılımcı ise “*Karikatür yaşadığımız çağda hem görsel hem de dilsel unsurları bir arada bulunduran önemli bir türdür. Bu nedenle dil gelişimine çok önemli katkılar sunar.*” diyerek bu konudaki görüşünü ortaya koymuştur.

Öğretmen adaylarının dil eğitiminde çocuk edebiyatı ürünlerinden bilinçli bir biçimde yararlanılma durumuna ilişkin görüşlerini belirlemeyi amaçlayan üçüncü soruya verdikleri yanıtlar ve frekans dağılımları çizelge 3’te görülmektedir.

Çizelge 3. Dil eğitiminde çocuk edebiyatı ürünlerinden bilinçli bir biçimde yararlanılma durumuna ilişkin öğretmen adaylarının yanıtları	f
Evet	27
Kısmen	13
Hayır	35

Çizelge 3’te görüldüğü gibi “Dil eğitiminde çocuk edebiyatı ürünlerinden bilinçli bir biçimde yararlanıldığını düşünüyor musunuz?” sorusuna öğretmen adaylarından 27’si evet, 13’ü kısmen, 35’i ise hayır yanıtını vermiştir. Bu bulgulardan hareketle öğretmen adaylarının büyük bölümünün, dil eğitiminde çocuk edebiyatı ürünlerinden bilinçli bir şekilde yararlanılmadığını düşündükleri söylenebilir.

Araştırmada dördüncü soru olarak öğretmen adaylarına “Size göre günümüzde dil eğitiminde çocuk edebiyatı metinlerinden yararlanma konusunda hangi sorunlar yaşanmaktadır?” sorusu yöneltilmiştir. Öğretmen adaylarının bu soruya verdikleri yanıtlar ve frekans dağılımları çizelge 4’te görülmektedir.

Çizelge 4. Öğretmen adaylarının günümüzde dil eğitiminde çocuk edebiyatı metinlerinden yararlanma konusunda yaşanan sorunlara ilişkin görüşleri	f
Metin seçimi	52
Ders kitaplarında bu metinlerin tür dağılımının uygun olmaması	50
Lisans eğitiminde kuramsal bilgilere yoğunlaşılması	38
Lisans eğitiminde uygulamaya yeterince yer verilmemesi	34
Günümüzde çocuk edebiyatı ürünlerinin ortaya çıkarılmaması	30
Kütüphanelerin güncel kitapları bulundurmaması	22
Çocukların kitap okumak yerine televizyon programlarını tercih etmesi	20
Metinlerde dilin özensiz kullanılması	20
Öğretmenlerin yetersiz yönlendirme yapmaları	12
Metinlerin görsellikten uzak olması	5
Ailelerdeki bilinç eksikliği	5

Öğretmen adaylarının çizelge 4’te verdikleri yanıtlara bakıldığında; öğretmen adayları günümüzde dil eğitiminde çocuk edebiyatı metinlerinden yararlanma konusunda yaşanan sorunların başında “metin seçimi” (52)’ni görmektedir. Bunu sırasıyla; “Ders kitaplarında bu metinlerin tür dağılımının uygun olmaması (50), “Lisans eğitiminde kuramsal bilgilere yoğunlaşılması” (38), “Lisans eğitiminde uygulamaya yeterince yer verilmemesi” (34), “Günümüzde çocuk edebiyatı ürünlerinin ortaya çıkarılmaması” (30), “Kütüphanelerin güncel kitapları bulundurmaması (22), “Çocukların kitap okumak yerine televizyon programlarını tercih etmesi” (20), “Metinlerde dilin özensiz kullanılması” (20), “Öğretmenlerin yetersiz yönlendirme yapmaları” (12), “Metinlerin görsellikten uzak olması” (5), “Ailelerdeki bilinç eksikliği” (5) izlemektedir.

“Dil eğitiminde çocuk edebiyatı metinlerinden yararlanma konusunda yaşanan sorunlara” yönelik katılımcılardan biri “*Üniversitelerde ‘Çocuk Edebiyatı’ derslerinde verilen konular yoğunlukla kuramsal bilgileri içermektedir. Oysa öğrenilen bu kuramsal bilgiler, uygulamaya aktarılmadıkça soyut kalmaktadır. Bu nedenle YÖK’ün bu derslerin içeriğini değiştirmesi gerekmektedir.*” şeklinde yanıt bildirmiştir. Diğer bir katılımcı “*Yaşadığımız çağda görsel ve basılı yayınların çoğalmasına rağmen çocuk kitapları yazan yazarların az olması Türkiye’nin çocuk edebiyatı alanında dışarıya bağımlı bir yapı göstermesine neden olmaktadır. Yazarlar bu alana yönelik ürünler vermeye teşvik edilmelidir*” şeklinde düşüncesini belirtmiştir. Katılımcılardan bir diğeri ise “*Aileler ve öğretmenler çocuğa yönelik olarak yazılan edebi eserlerden haber-*

Öğretmen Adaylarının Dil Eğitiminde Çocuk Edebiyatı Metinlerinin Kullanımına....

dar edilmelidir. Nitekim çocuğu bu metinlere yönlendirecek olan onlardır.” diyerek fikrini ortaya koymuştur.

Dil eğitiminde çocuk edebiyatı metinlerinden yararlanma konusunda yaşanan sorunlara yönelik öğretmen adaylarının çözüm önerilerine ilişkin görüşleri ve frekans dağılımları çizelge 5'te görülmektedir.

Çizelge 5. Öğretmen adaylarının dil eğitiminde çocuk edebiyatı metinlerinden yararlanma konusunda yaşanan sorunlara yönelik çözüm önerileri	f
Milli Eğitim Bakanlığı'nın bu konuya yönelik bir komisyon oluşturması	71
Yazılı kaynakların basın yayın organlarının yardımıyla görsel eserlere dönüştürülmesini sağlamak	67
Çocuk edebiyatı metinlerinin çocuklar için eğlenceli olacak şekilde düzenlenmesi aşamasında bilgisayar teknolojilerinden yararlanılması	50
Lisans eğitiminde çocuk edebiyatı derslerinde daha fazla uygulamaya yer verilmesi	48
Kullanılacak metinlerin yer aldığı zengin kaynakların oluşturulması	45
Çocuk kitaplarının resim ve baskı kalitesinin artırılması, kitabın çocuk için fiziki açıdan cazip hâle getirilmesi	42
Kullanılacak metinlerin dil ve anlatım özellikleri bakımından dikkatle incelenmesi	30
Metinlerde görsel öğelere daha fazla yer verilmesi	27
Çocuğun hayal dünyasına hitap eden metinlerin kullanılması	25
Öğretmenlere metin seçimi ve kullanımı konusunda hizmet içi eğitim verilmesi	23
Ailelere metin seçimi konusunda seminerler verilmesi	19
Sınıf ve okul kitaplıklarının seçkin çocuk edebiyatı metinleriyle zenginleştirilmesi	15
Türkçe ders kitaplarındaki amaca uygun metin sayılarının artırılması	15
Yabancı metinlerden çok Türk kültürünü yansıtan metinlere ağırlık verilmesi	7

Öğretmen adaylarının verdikleri yanıtlara bakıldığında; çözüm önerileri arasında ilk sırada “Milli Eğitim Bakanlığı'nın bu konuya yönelik bir komisyon oluşturması” (71) önerisi yer almaktadır. Bu öneriyi; “Yazılı kaynakların basın yayın organlarının yardımıyla görsel eserlere dönüştürülmesini sağlamak” (67), “Çocuk edebiyatı metinlerinin çocuklar için eğlenceli olacak şekilde düzenlenmesi aşamasında bilgisayar teknolojilerinden yararlanılması” (50), “Lisans eğitiminde çocuk edebiyatı derslerinde daha fazla uygulamaya yer verilmesi” (48), “Kullanılacak metinlerin yer aldığı zengin kaynakların oluşturulması” (45), “Çocuk kitaplarının resim ve baskı kalitesinin artırılması, kitabın

çocuk için fiziki açıdan cazip hâle getirilmesi" (42), "Kullanılacak metinlerin dil ve anlatım özellikleri bakımından dikkatle incelenmesi" (30), "Metinlerde görsel öğelere daha fazla yer verilmesi" (27), "Çocuğun hayal dünyasına hitap eden metinlerin kullanılması" (25), "Öğretmenlere metin seçimi ve kullanımı konusunda hizmet içi eğitim verilmesi" (23), "Ailelere metin seçimi konusunda seminerler verilmesi" (19), "Sınıf ve okul kitaplıklarının seçkin çocuk edebiyatı metinleriyle zenginleştirilmesi" (15), "Türkçe ders kitaplarındaki amaca uygun metin sayılarının arttırılması" (15), "Yabancı metinlerden çok Türk kültürünü yansıtan metinlere ağırlık verilmesi" (7) önerileri izlemektedir.

"Dil eğitiminde çocuk edebiyatı metinlerinden yararlanma konusunda yaşanan sorunlara yönelik çözüm önerileri" sunan öğretmen adaylarından biri fikrini "*Basın yayın organları çocukların dikkatini çeken çocuk edebiyatı metinlerini görsel olarak sunarsa bu metinlerin amacını daha çok gerçekleştireceği söylenebilir.*" şeklinde belirtmiştir. Araştırmaya katılan başka bir katılımcı "*Okullarda çocuk edebiyatı metinlerinin kullanımı artırılırsa bu metinlerin zenginliklerinden daha fazla yararlanma sağlanacaktır.*"

Bu nedenle Milli Eğitim Bakanlığı ilgili birimlerinde uygun bir komisyon oluşturmalıdır" önerisini getirmiştir. Diğer bir katılımcı önerisini şöyle ifade etmiştir: "*Çocukların bu metinleri kolayca bulabilecekleri, birden fazla metne yer veren zengin kaynaklar oluşturulması gerekmektedir. Çünkü çocuklar set hâlinde aldıkları görsel zenginlikleri olan kitapları sürekli okuyarak hem okuma alışkanlığı kazanacak hem de dil gelişimini arttıracaktır.*" Öneri olarak ders kitaplarına değinen bir katılımcı ise "*Ders kitapları ülkemizde ders esnasında kullanılan temel materyallerdir. Bu özelliklerinden dolayı çocukların en çok karşılaştığı kitap olan ders kitapları içinde çok sayıda çocuk edebiyatı metni barındırmalıdır.*" diyerek önerisini sunmuştur.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Türkçe öğretmeni adaylarının dil eğitiminde çocuk edebiyatı metinlerinin kullanılmasına yönelik görüşlerini belirlemeyi amaçlayan bu araştırmada elde edilen bulgulara dayalı olarak ulaşılan sonuçlar şu şekilde özetlenebilir:

Türkçe öğretmeni adaylarına göre çocuk edebiyatı metinlerinin dil gelişimini etkileme alanlarının başında kelime hazinesini geliştirme gelmektedir. Bunu sırasıyla; kendini ifade etme becerisi kazandırma, başkası okuduğunda etkili dinleme becerisi kazandırma, yazılı anlatım ve konuşma becerisini geliştirme, okuma alışkanlığı kazandırma, yaratıcı düşünme becerisini, hayal dünyasını ve kavramların anlam karşılığını tahmin etme becerisini geliştirme, estetik zevk kazandırma, dilini tanıma, dil eğitimini eğlenceli hâle getirme izlemektedir.

Araştırmanın bu bulgularını Baş'ın (2010) çocuk edebiyatı ürünlerinin dinleme ve okuma becerileri vasıtasıyla söz varlığını beslediğine ve okuma ve

yazma becerilerinin kullanılacağı eğitim ortamlarına üretici aktarımlarda bulunduğuna ilişkin görüşleri ile Maltepe'nin (2009) çocuk edebiyatı ürünleri; çocuklara okuma sevgisi ve alışkanlığı kazandıran, anadilinin inceliklerini sezmeye yönelten ilk araçlardır biçimindeki görüşleri ve Karar-Doğrul'un (2007) çocuk edebiyatı öğrencilerin sözcük dağarcığının gelişimini olumlu etkilemektedir biçimindeki araştırma bulguları desteklemektedir.

Ayrıca Dellal'ın (2010) öykü türünün çocuğun kavram gelişimini olumlu etkilediğine ilişkin araştırma bulguları ve öğrenciye kazandırılacak evrensel ilkelerin benimsenmesi açısından öykünün bir araç olarak kullanılabilirliğine ilişkin görüşleri ve Kurt'un (2008) çocuk edebiyatı ürünlerinin dinleme becerisinin gelişimini olumlu yönden etkilediğine ilişkin araştırma bulguları bu araştırmanın bulguları ile paralellik göstermektedir.

Türkçe öğretmeni adaylarının algılarına göre dil gelişimini en çok destekleyen metin türlerinin başında öykü gelmektedir. Öykü türünü sırasıyla; masal, ninni, tekerleme, fabl, destan, çizgi roman, bilmece, fıkra, şiir, çocuk dergileri, mâni ve karikatür izlemektedir. Yalçın ve Aytaş (2005) masal, destan, efsane, fabl, hikâye, roman, biyografi, gezi yazısı, deneme, fıkra, sohbet, şiir ve tiyatro gibi türlerin çocukların eğitimdeki önemine vurgu yapmakta ve bu türlerden eğitime katkıları yönünde yararlanmak gerektiğini belirtmektedir. Ayrıca metinlerin seçiminde türünün en güzel örnekleri olmasına dikkat edilirse öğrencide anadili bilinci oluşmasına ve okuma alışkanlığı edinmelerine yardımcı olacağını ifade etmektedir.

Bu bağlamda araştırmanın bu bulgusunun Yalçın ve Aytaş'ın (2005) bu görüşleri ile benzerlik gösterdiğini söylemek olanaklıdır. Cemiloğlu (2004), eğitim bilimlerindeki üç öğrenme alanına -duyuşsal, bilişsel ve devinişsel- dayalı olarak metin türlerini duyguya, düşünceye ve olaya dayalı türler şeklinde üç gruba ayırmıştır. Olaya dayalı türler, hikâye, roman, tiyatro, masal, efsane, destan, fabl, anı yazısı, gezi yazısıdır. Düşünceye dayalı türler, makale, deneme, söyleşi, fıkra, eleştiri ve incelemedir. Duyguya dayalı tür ise şiirdir. Bu bağlamda öğretmen adaylarının dil gelişimini en çok destekleyen çocuk edebiyatı ürünlerini olaya ve duyguya dayalı türler olarak algıladıklarını söylemek olanaklıdır.

İlgili alanyazında çocukların dil gelişimini sağlamada çocuk edebiyatı ürünlerinin etkisine ilişkin çalışmalara rastlanmıştır. Yavuzer'in (2001) "okunan öyküler, mırıldanılan çocuk şiirlerinin tümü çocuğun konuşma ve yazma diline duyduğu ilginin gelişmesine yardımcı olur ve bu tür etkinlikler de ileriki okuma becerisinin temellerini oluşturur" biçimindeki görüşleri bu araştırmanın "dil gelişimini en çok destekleyen metin türlerinin başında öykü gelmektedir" yönündeki bulgusunu destekler niteliktedir.

Karakuş'un (2006) çocuk edebiyatı ürünlerinin okuma gelişimini etkilediğine ilişkin araştırma bulguları da bu araştırmanın bulgularıyla paralellik göstermektedir. Keklik (2009, s.10) ilköğretim birinci basamak Türkçe ders

kitaplarında olaya dayalı ya da öyküleyici metin türlerinin bilgilendirici metin türlerinden fazla kullanılmasını daha uygun görmektedir. Öyküleyici metin türlerinden -masal, fabl, hikâye, efsane, destan, roman, tiyatro, anı ve gezi yazısından- masal, fabl, hikâye, anı ve gezi yazısı metin türlerini kullanmak çocuklar için daha etkili, zevkli ve heyecanlıdır.

Çocuklara okuma alışkanlığı kazandırmak için masal, fabl, hikâye metin türünün daha çok üzerinde durulması gerekir. Özellikle masalın çocuklarda hayal ve duygu gücünü arttırdığı ve zenginleştirdiği, anadilin kavranması ve geliştirilmesinde büyük payı olduğu görüşünde uzmanların birleştiği belirtilmektedir. Ancak öğrenciler soyut işlemler dönemine geçtiklerinden ilköğretim ikinci basamakta düşünceye dayalı metinlerle de karşılaşmaları beklenmektedir. Bu araştırmada öğretmen adaylarının düşünceye dayalı türlere çok fazla örnek vermemeleri gerek lisans öncesinde gerekse lisans sürecinde bu türlere ilişkin örneklerle çok fazla karşılaşmadıklarını düşündürmektedir.

Dil eğitiminde çocuk edebiyatı ürünlerinden bilinçli bir şekilde yararlandığını düşünüyor musunuz?" sorusuna öğretmen adaylarından 27'si evet, 13'ü kısmen, 35'i ise hayır yanıtını vermiştir. Bu bulgulardan hareketle öğretmen adaylarının büyük bölümünün, dil eğitiminde çocuk edebiyatı ürünlerinden bilinçli bir şekilde yararlanılmadığını düşündükleri söylenebilir. Öğretmen adayları günümüzde dil eğitiminde çocuk edebiyatı metinlerinden yararlanma konusunda yaşanan sorunların başında metin seçimini görmektedir.

Bunu sırasıyla; ders kitaplarında bu metinlerin tür dağılımının uygun olmaması, lisans eğitiminde kuramsal bilgilere yoğunlaşılması, lisans eğitiminde uygulamaya yeterince yer verilmemesi, günümüzde çocuk edebiyatı ürünlerinin ortaya çıkarılmaması, kütüphanelerin güncel kitapları buldurumaması, çocukların kitap okumak yerine televizyon programlarını tercih etmesi, metinlerde dilin özensiz kullanılması, öğretmenlerin yetersiz yönlendirme yapmaları, metinlerin görsellikten uzak olması, ailelerdeki bilinç eksikliği izlemektedir. Araştırmanın bu bulguları Kolaç (2009) ve Uçgun (2010) tarafından yapılan araştırma sonuçları ile paralellik göstermektedir.

Kolaç tarafından yapılan çalışmada ilköğretim birinci basamak (1-5) Türkçe ders kitaplarında toplam 54 öyküleyici metne yer verildiği, bunun da toplam metinler içinde %37.50'lik bir orana denk geldiği, bu metinlerden 48'inin düzenlendiği, 6'sının kitap için yazıldığı, bu yaş dönemindeki çocukların gelişim özelliklerine uygun olarak yazılan ve edebiyatımızın, Türkçemizin inceliklerini, güzelliklerini yansıtan sayısız örnekler arasından bir seçim yapılmadığı ortaya çıkmıştır. Uçgun (2010, s.475) da çalışmasında hem okulöncesi dönemde hem de okulda öğrencilerin temel dil becerilerinin gelişmesine yardımcı olacak, düzeyine uygun eserlerle tanıştırılmadığını, dolayısıyla anadili eğitiminde nitelikli edebiyat eserlerinden yararlanılmadığını belirtmektedir. Bu durum eğitim kurumlarında çocuk edebiyatı ürünlerinden çok fazla yararlanılmadığının bir göstergesi olarak düşünülebilir.

Öğretmen adaylarının dil eğitiminde çocuk edebiyatı metinlerinden yararlanma konusunda yaşanan sorunlara yönelik çözüm önerileri arasında ilk sırada Milli Eğitim Bakanlığı'nın bu konuya yönelik bir komisyon oluşturması önerisi yer almaktadır. Araştırmanın bu sonucunu Kantemir'in (1979) "çeşitli türleri kapsayan çocuk eserleri dizisi en iyi en güzel ve en kaliteli bir biçimde Milli Eğitim Bakanlığı ve Kültür Bakanlığının yetkili uzmanlarının ve yazarların işbirliğiyle çıkartılmalıdır" görüşü ile benzerlik göstermektedir. Öğretmen adaylarının çocuk edebiyatı metinlerinden yararlanma konusunda yaşanan sorunlara yönelik diğer çözüm önerileri ise yazılı kaynakların basın yayın organlarının yardımıyla görsel eserlere dönüştürülmesini sağlamak, çocuk edebiyatı metinlerinin çocuklar için eğlenceli olacak şekilde düzenlenmesi aşamasında bilgisayar teknolojilerinden yararlanılması yer almaktadır. Araştırmanın bu bulgusunu Erdal'ın (2008) çocukların resimli kitaplardan hoşlandıklarına, bu dönemde ilgi alanlarını oyun olduğuna ve sınırsız bir hayal gücüne sahip olmaları nedeniyle bu tür eserlerin çok iyi resimlenmiş olması gerektiğine ilişkin görüşleri desteklemektedir.

Öğretmen adaylarının bir diğer çözüm önerisi ise lisans eğitiminde çocuk edebiyatı derslerinde daha fazla uygulamaya yer verilmesi yer almaktadır. Araştırmanın bu bulgusunu Uçgun'un (2010) çocuk edebiyatı dersinin uygulama saati olmadığını, oysa içeriğindeki birçok konunun uygulamalı olarak işlenmesi gerektiğini belirten görüşleri ve Büyükkavaş- Kuran ve Ersözülü (2009) ile Maltepe'nin (2009) çocuk edebiyatı dersinin kuramsal boyutta kalmayıp uygulamalı hale getirilmesi ve çocuk edebiyatını diğer derslerle ilişkilendirmeye dair örnek uygulamaları içermesine ilişkin görüşleri desteklemektedir. Araştırmanın bu bulgusu ayrıca Özkan ve Şahbaz'ın (2011) "Türkçe öğretmen adaylarının alan bilgisi derslerinde teorik-uygulama dağılımları boyutunda görülen yetersizliklere yönelik görüşleri sırasıyla "uygulama içeriğinin yetersizliği", "uygulama süresinin yetersizliği" ve "uygulama ortamının yetersizliği" olarak belirlenmiştir" bulgusu ile benzerlik göstermektedir.

Öğretmen adaylarının diğer önerileri arasında kullanılacak metinlerin yer aldığı zengin kaynakların oluşturulması, çocuk kitaplarının resim ve baskı kalitesinin artırılması, kitabın çocuk için fiziki açıdan cazip hâle getirilmesi, kullanılacak metinlerin dil ve anlatım özellikleri bakımından dikkatle incelenmesi, metinlerde görsel öğelere daha fazla yer verilmesi, çocuğun hayal dünyasına hitap eden metinlerin kullanılması, öğretmenlere metin seçimi ve kullanımını konusunda hizmet içi eğitim verilmesi, ailelere metin seçimi konusunda seminerler verilmesi, sınıf ve okul kitaplıklarının seçkin çocuk edebiyatı metinleriyle zenginleştirilmesi, Türkçe ders kitaplarındaki amaca uygun metin sayılarının artırılması, yabancı metinlerden çok Türk kültürünü yansıtan metinlere ağırlık verilmesi yer almaktadır.

Araştırma sonuçlarından elde edilen verilerden hareketle şu önerilerde bulunmak olanaklıdır:

- Öğretmenlere yönelik olarak, çocuğa göre hazırlanmış olan nitelikli çocuk yazını ürünlerinin tanıtılıp incelendiği uygulamalara yer veren hizmet içi eğitim programları düzenlenmeli ve bu eğitimin sürekliliği sağlanmalıdır.
- Öğretmenlere ve öğretmen adaylarına dil becerilerinin geliştirilmesinde çocuk edebiyatı ürünlerinin hangi ölçüde ve nasıl kullanabileceklerine ilişkin uygulamalı etkinlikler ve örnekler sunulmalıdır.
- Çocuk edebiyatı dersinin daha etkili olabilmesi ve işlevlerini tam anlamıyla yerine getirebilmesi için bu dersin uygulamalı bir derse dönüştürülmesi gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Arseven, T. (2005). Mesaj Açısından Çocuk Kitapları, *Hece Çocuk Edebiyatı Özel Sayısı*, S:104-105.
- Aslan, C. (2007). Yazınsal Nitelikli Çocuk Kitaplarının Çocuğun Okuduğunu Anlama ve Yazılı Anlatım Becerilerine Etkisi. *Eurasian Journal of Educational Research*, 27, 15-29.
- Atatuğ, F. (1981). Çocuklar İçin Yazmak, *Çocuk Yayınları Sempozyumu/Bildiriler*, 11 – 13 Kasım 1981, Ankara: Kültür Bakanlığı, s.51.
- Bağcı, H. (2007). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Çocuk Edebiyatına ve Çocuk Edebiyatı Dersine Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi, *Millî Eğitim Dergisi*, Sayı 174.
- Baş, B. (2010). Söz Varlığının Oluşumu ve Gelişiminde Çocuk Edebiyatının Rolü. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (27): 137-159.
- Büyükkavas-Kuran, Ş. ve Ersözlü, Z. N. (2009). Sınıf Öğretmenlerinin Çocuk Edebiyatına İlişkin Görüşleri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. VI (1), 1-17.
- Cemiloğlu, M. (2004). *Türkçe Öğretimi*. İstanbul, Aktüel Yayınevi.
- Dellal, M. (2010). *Çocuk Edebiyatında Öykü Türünün Çocuğun Kavram Gelişimine Etkileri Üzerine Bir Araştırma (Gülten Dayıoğlu Örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı.
- Erdal, K. (2008). Çocuk Edebiyatı ve Çocuk Kitapları. *Milli Eğitim*, 178, 156-165.
- Göğüş, B. (1978). *Orta Dereceli Okullarımızda Türkçe ve Yazın Eğitimi*, Ankara.
- Kantemir, E. (1979). Çocuk Kitapları Sorunu. Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 12 (1-4), 191-202.
- <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/40/502/6038.pdf> adlı siteden 06.01.2012 tarihinde indirilmiştir.

- Karakuş, I. Ş. (2006). *Çocuk Edebiyatı Ürünlerinin Okuma Gelişimine Etkisi*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Karar-Doğrul, S. (2007). *Effects of Children's Literature on Success in Vocabulary Teaching*. Republic of Turkey Yuzuncu Yıl University Institute of Social Sciences Department of English Language and Literature. Post-Graduate Thesis.
- Keklik, S. (2009). 1-8. Sınıf Türkçe Dersi Ders Kitaplarının Metin Türleri ve Özellikleri Açısından İncelenmesi. *Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresi*. (1-3 Mayıs, 2009). Educational Research Association. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi. <http://www.eab.org.tr/eab/oc/egtconf/pdfkitap/pdf/468.pdf> adlı siteden 06.01.2012 tarihinde indirilmiştir.
- Kolaç, E. (2009). İlköğretim Türkçe Ders Kitaplarında Yer Alan Metinlerin Tür Açısından Değerlendirmesi. *Uluslar Arası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6 (1), 594-626.
- Kurt, B. (2008). *Çocuk Edebiyatı Ürünlerinin Temel Dil Becerisi Olarak Dinlemenin Gelişimine Etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Bilim Dalı.
- Leland, J. (1955). Curriculum Letter, N.20, Çeviren: A. Ferhan Oğuzkan, 1995'ten Akt.Ferhan Oğuzkan, Çocuk Edebiyatı, Ankara: Anı Yayınları, 1995.
- Maltepe, S. (2009). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Çocuk Edebiyatı Ürünlerini Seçebilme Yeterlilikleri. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12 (21): 398-412.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Nas, R. (1987). *Örneklerle Çocuk Edebiyatı*, İstanbul: Gökyüzü Yayınları.
- Oğuzkan, A. F. (2000). *Çocuk Edebiyatı*. Ankara, Anı Yayıncılık.
- Oral, B. ve Aşılıoğlu, B. (2000). Lise Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretmenlerinin Türk Dili ve Edebiyatı Programı Hakkındaki Görüşlerinin Değerlendirilmesi, *Eğitim ve Bilim*, 25 (116), 34-41.
- Özkan, B. ve Şahbaz, N. K. (2011). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Alan Derslerinin İşlevselliğine Yönelik Görüşleri. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1 (1): 32-43.
- Sever, S., Kaya, Z. ve Aslan, C. (2006). *Etkinliklerle Türkçe Öğretimi*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Şimşek, T. (2004). *Çocuk Edebiyatı*, Konya: Suna Yayınları.
- Şirin, M. R. (1987). *Çocuk Edebiyatı Yıllığı*, İstanbul: Gökyüzü Yayınları.
- Şirin, M. R. (1994). *99 Soruda Çocuk Edebiyatı*, İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları.

- Şirin, M. R. (2000). *Çocuk Edebiyatı*, İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları.
- Tavşancıl, E. ve Aslan, E. (2001). *Sözel, Yazılı ve Diğer Materyaller İçin İçerik Analizi Ve Uygulama Örnekleri*. İstanbul: Epsilon Yayınları.
- Temizyürek, F. (2003). Türkçe Öğretiminde Çocuk Edebiyatının Önemi, *Türk- lük Bilim Araştırmaları, Türkçe'nin Öğretimi Özel Sayısı*, 13:161.
- Oğuzkan, A. F. (2000). *Çocuk Edebiyatı*, Anı Yayıncılık, Ankara.
- Ömeroğlu, E.T. (1998). Okul Öncesi Dönemde Dil Gelişimi ve Çocuk Edebiyatı, *Türk Dili*, Ankara, Sayı,556.
- Uçgun, D. (2010). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Çocuk Edebiyatı Dersi ve Çocuk Edebiyatı Ürünlerine İlişkin Tutumları. *9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu*. Elazığ (20-22 Mayıs 2010): 472-477.
- Ustaoğlu, P. (2006). *Ömer Seyfettin'in Hikâyelerinde Çocuğa Görelik Açısından Olumluluklar ve Olumsuzluklar*, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Yalçın, A. ve Aytaş, G. (1985). *Çocuk Edebiyatı*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- _____. (2005). *Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Yavuzer, H. (2001). *Okul Çağı Çocuğu*. İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*,